

ת"פ 36908/10/14 - מדינת ישראל נגד דוד חסדאי

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 36908-10-14 מדינת ישראל נ' חסדאי
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט ניר מישורי לב טוב
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	דוד חסדאי

החלטה

בפניי בקשה לעיין בתחקיר המבצעי שבוצע בגין האירוע נשוא כתב האישום לפי סעיף 74 (ב) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982 (להלן: "חסד"פ").

רקע

1. כנגד הנאשם דוד חסדאי (להלן: "המבקש") הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382 א (א) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, כנגד סוהר, מר צבי לוי (להלן: "המתלונן"), עת היה המבקש אסיר.

על פי המתואר בכתב האישום, המבקש סירב להיענות להוראות המתלונן, תקף אותו וכתוצאה מכך נאלץ המתלונן להשתמש בגז מדמיע בכוונה לנטרל את המבקש ממעשיו.

טענות הצדדים

2. לטענת המבקש, הוא זה שהותקף על ידי המתלונן, באמצעות גז מדמיע, מבלי שקמה סכנה לשלומם של המתלונן המצדיקה את השימוש בגז מדמיע. עוד טען, כי לשימוש בגז מדמיע יש נזק ותנאים לשימוש בו, נזק שהמתלונן לא פעל על פיו.

לטענתו, יש לאפשר לו קבלת העתק התחקיר המבצעי בהתאם לסעיף 8 לכללי שימוש בגז מדמיע הקובע כי לאחר כל שימוש בגז מדמיע, יערך תחקיר מבצעי לצורך ניתוח האירוע ולגישתו, בקבלת התחקיר המבוקש יש בכדי להוכיח כי דרך הפעולה שנקט המתלונן שעמד בניגוד מוחלט לנוהל הקבוע.

המבקש הפנה למ"ת 10893-06-09 **נעמאן בחוס ואח' נ' מדינת ישראל** ביחס לסקירת האיזונים בהעברת חומר חקירה וכן לבש"פ 7553/10 **מזל בר אושר נ' מדינת ישראל** ביחס להעברת מסקנות תחקיר למבקש.

עוד טען המבקש כי אין המדובר בחומר המהווה תרשומת פנימית ועל פי סעיף 131 א' לפקודת שירות בתי הסוהר אין שום מניעה להעביר התחקיר המבצעי לעיון המבקש להבדיל מוועדות חקירה שם החומר הינו חסוי.

3. לטענת המאשימה (**להלן: "המשיבה"**) בתחקיר נשוא הבקשה לא נאסף חומר חקירה נוסף, הוא מתבסס מבחינה ראייתית על עדויות ומזכרי סוהרים כפי שמצויים בתיק החקירה והועברו לידי ב"כ המבקש. כמו כן טענה כי השתלשלות העניינים כפי שמובאת בתחקיר תואמת את המצוין בכתב האישום.

ביחס למסקנות התחקיר טענה המשיבה כי המסקנות מבוססות על מלוא הממצאים שהוצגו בפני המבקש ועליו להסיק המסקנות בעצמו, ובכך יהיה האיזון הראוי בין זכותו לקבלת חומר חקירה לבין האינטרס הציבורי בשמירת מסקנות מתחקירים שהינם פנימיים ובכל מקרה אין נוגעות לתיאור פרטי האירוע ואין בהם סתירה עובדתית לראיות שנאספו בתיק והוצגו למבקש.

עוד טענה המאשימה, כי אין כל רלוונטיות לבדיקת עמידתו של הסוהר בנהלי הפעלת גז מדמיע לאור העובדה שעל פי עובדות כתב האישום בוצע לאחר ובעקבות תקיפת המתלונן על ידי המבקש ולכן חלקים אלה בתחקיר אינם נוגעים למבקש ואינם יכולים לסייע לו להוכחת הגנתו, ומשכך אין המדובר בחומר רלוונטי לכתב האישום.

ביחס לתחקיר המבצעי טענה המשיבה כי התחקיר ובפרט חלק הממצאים, המסקנות והלקחים המופיע בו, הינו בגדר "תרשומת פנימית", שאינה עולה כדי חומר חקירה אותו יש להעביר לנאשם. בהקשר זה הפנתה לבש"פ 9329/11 **מ"י נ' אברהם אלחיאני**.

4. ביום 13.04.2015 החלה שמיעת הראיות התביעה בפני כבוד סגן הנשיא, השופט דורון פורת במסגרתה הוגשו ראיות התביעה ובין היתר הוגשו הודעות ומזכרי הסוהרים, אמרת עד ותיעוד רפואי.

המשך שמיעת הראיות נקבע ליום 06/07/2015.

5. ביום 15/06/2015 נשמעו טענות הצדדים בעניין בקשה זו.

דין והכרעה

5. לאחר ששמעתי טענות הצדדים ולאחר שעיינתי בתחקיר המבצעי מיום 12/10/2014, החלטתי להיעתר לבקשה באופן חלקי וקבעתי כי במקרה דנא לא מוטלת חובה על המשיבה למסור את התחקיר **במלואו** לידי המשיב, והכל כמפורט להלן.

המסגרת החקיקתית המסדירה הזכות לעיון בחומר חקירה מצויה בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (**להלן: "החסד"פ**):

"הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסנגורו וכן אדם שהסנגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום, שבידי התובע ולהעתיקו".

ראוי בהקשר זה לציין כי הרציונאל שבבסיס הגילוי הינו חקר האמת וזכות הנאשם להליך הוגן. (ראה בש"פ 6022/96, **מדינת ישראל נ' מזור**, פ"ד נ(3) 686).

השלב הראשון בבחינת בקשה במסגרת סעיף 74 לחסד"פ הוא בחינת הרלבנטיות של החומר לאישום על פי פוטנציאל ההגנה של הנאשם, ומבחן זה מתפרש על דרך ההרחבה.

בבג"ץ 620/02 **התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים**, פ"ד נ(4) 625, 633 נאמר:

"הנחיה שניתנה בפסיקתנו ביחס לזיהוי של "חומר חקירה" שעל התביעה חובה למוסרו לנאשם, הותירה שוליים רחבים גם למקרים בהם החומר שבמחלוקת אינו קשור במישרין לאישום או לנאשם והרלוונטיות שלו לאישום היא גבולית. גישה זו מבוססת על הטעם שתכלית של זכות העיון של הנאשם, היא לאפשר לו לממש את הזכות למשפט הוגן וליתן לו הזדמנות מלאה להתגונן מפני האישומים המיוחסים לו. לפיכך יכלול בגדר חומר כזה גם ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום..."

ראה בעניין זה גם בש"פ 7064/08 **מדינת ישראל נ' ברקו**, מבחן הפורש מצודתו אף על הפריפריה של האישום.

בבג"צ 233/85 **אל הוזייל נ' משטרת ישראל** נקבע כי נדרשת בדיקה פרטנית המתייחסת לחומר שבמחלוקת, למאפייניו ולטיבו. הכל באספקלריה למהות האישום שעומו וכלפיו צריך הנאשם להתגונן.

בבש"פ 5425/01 **יאסין אל חאק נ' מדינת ישראל** ביקשה באת כוחו של העורר לעיין בדו"ח ועדת החקירה שמינה שר הבריאות בראשותו של השופט סגלסון לבדיקת המצב במכון לרפואה משפטית. בית המשפט העליון קבע כי השאלה מהו "חומר חקירה" שיש להעמידו לעיון הסניגוריה תוכרע בכל עניין באופן פרטני על טיבו ומהותו של החומר ומידת זיקתו לעניין הנדון בהליכים הפליליים שלשמן הוא מבוקש. כל אלה ייבחנו על פי תכליתה של הוראת סעיף 74 (א) לחוק - קיום זכותו של הנאשם למשפט הוגן. המבחן המגשים תכלית זו הוא מבחן הנגיעה של החומר לאישום - מבחן הרלוונטיות. כבר נאמר בפסיקתנו כי להגדרת "חומר חקירה" יש לתת פירוש מרחיב כדי ליתן לסניגוריה הזדמנות הוגנת להכין את הגנתה.

מאסופת הדברים הזו, ניתן לדייק ולומר כי בגדר "חומר חקירה" לא יכללו ראיות שאינן מקיימות זיקה ורלוונטיות לאישום התלוי ועומד כנגד הנאשם או שהזיקה האמורה היא רחוקה ושולית.

אכן, לצד אותם שוליים רחבים שנקבעו למונח, נקבעו חריגים לעקרון הגילוי, הכוללים בין היתר "תרשומות

פנימיות" של רשויות החקירה והתביעה, דוגמת סיכומי חקירה, עיבוד וניתוח ראיות ודיונים פנימיים של רשויות החקירה והתביעה. אלה כאמור, אינם נתונים לגילוי ולעיון הנאשם. זאת, להבדיל מחומרי הגלם הנאספים על ידי רשויות החקירה. ראו למשל, בש"פ 4157/00 **נמרודי נ' מדינת ישראל**, זאת, בין היתר, בשל החשש כי חשיפת חומר מסוג זה תפגע בסדרי העבודה של רשויות החקירה.

כפי שנקבע לא אחת ולאחרונה גם בבש"פ 7553/10 **מזל בר אושר נ' מדינת ישראל**, הטעם לחריג הינו החשש כי חשיפת מסמכים הנכללים בקטגוריה זו שנהוג לכנותה "תרשומת פנימית", תפגע מעבר לדרוש בסדרי העבודה של רשויות החקירה והתביעה ואף תסכל את יכולתן לערוך תרשומות כאלו (ראה גם בש"פ 10787/06 **אבושחאדה נ' מדינת ישראל**).

הגם שאין הגדרה אחת, חדה וברורה למונח "תרשומת פנימית", יהיה זה עדיין נכון לומר כי:

"האבחנה העיקרית שיש לערוך... היא האם המדובר בראיות עצמאיות שהושגו בדרך כזו או אחרת במסגרת חקירת המשטרה, או שמא מדובר בסיכומים ותרשומות פנימיים של גורמי החקירה והתביעה, שיש בהם ניתוח או הסקת מסקנות על בסיס חומר הראיות הגולמי" (מתוך בש"פ בר אושר שאוזכר לעיל).

ליישומה של ההלכה בהתייחס לתחקיר מבצעי שנערך על ידי גופי אכיפת החוק ניתן למצוא ביטוי בתפ"ח (מחוזי נצרת) 48393-03-11 מדינת ישראל נ' כליבאת ואח' (29/1/2012). במקרה זה הוסכם על ידי המאשימה להעביר חלקו הגולמי של התחקיר ללא סיכום והמלצות וכפי שקבע בית המשפט:

"עיינתי בתחקיר, ולא מצאתי בו כי אם סיכום של עדויות שונות של שוטרים, ואחריו מסקנות הנוגעות לפעילותה של המשטרה, שבבירור אינם מעניינה של ההגנה. עדויות אלה של השוטרים הומצאו כולם זה מכבר לידי הסניגוריה, כך עולה מדברי ב"כ המשיבה."

במקרה שלפנינו סבורני כי התחקיר שבוצע על ידי השב"ס ביום 12/10/2014 נערך בעקבות האירוע נשוא כתב אישום בתיק זה, ולאחר עיון בו למדתי כי הינו בגדר דוח מסקנות והפקת לקחים של גורמי שירות בתי הסוהר המכוון להנחיל נוהג מוסדר, עקבי ומבוקר של פעילות שירות בתי הסוהר במקרים כאלה או אחרים, וכל שכן אין בו כל ראיות חדשות קבילות ו/או מידע אחר ושונה ממה שהומצא לידי המבקש עד היום ואף התאפשר לו לחקור על ראיות אלה במסגרת שמיעת הראיות. אין מדובר בממצאים עצמאיים חדשים שיש בהם כדי לחדש למבקש, מה גם שהחומר הגולמי במקרה זה הינו עדות שמועה מפי הסוהר הפועל.

בהחלט, יש מקום להשכיל ולהבין, כי הצורך בגיבושו ובהוצאתו לאור של תחקיר כאמור, באה על רקע צרכים של גורמי שירות בתי הסוהר להגיע להסקת מסקנות לבאות.

ראוי לציין כי סיכום והמלצות תחקיר זה אינן מסדירות המקרה קונקרטי של האירוע נשוא בקשה זו אלא הכוונה

באמצעותו, להטמיע אופן וטיב פעילות הרשות המבצעת (שירות בתי הסוהר) כך שמאפייניה יהיו ברורים, מוסדרים ומשותפים לכלל גורמי האכיפה הרלוונטיים. יהיה זה נכון גם לומר כי באמצעות קביעת נוהל שכזה, ניתן על פי רוב, למנוע התנהגות אקראית, שרירותית ומקרית.

כנזכר לעיל, מבקש הנאשם להישמע, בין היתר, בטענה כי המתלונן לא פעל על פי הנוהל הקבוע לשימוש בגז מדמיע ויש בכך להוכיח את טענותיו כי קמה עילה שאינה מוצדקת. סבור אני כי הוא מבקש לנסות ולהיתלות "באילנות גבוהים" כדוגמת אותו נוהל של שימוש בגז מדמיע המסדיר אופן השימוש בו וזאת לאור העובדה כי התחקיר האמור מדבר על התנהלות הסוהרים במקרה של סירוב אסיר לפקודה כלשהי וכעולה מעובדות כתב האישום השימוש בגז מדמיע נעשה לאחר האירוע נשוא תיק זה, והפקת הלקחים והמסקנות ביחס לשימוש בגז המדמיע אינה רלוונטית לעובדות כתב האישום ולעבירות המיוחסות למבקש.

מעבר לנצרך, אבקש להדגיש כי המלצות התחקיר הינן בגדר "דוח חקירה" או תחקיר במשמעות שקבע בית המשפט העליון בבש"פ 5425/01 **יאסין אל חאק נ' מדינת ישראל**, שהרי בענייננו, המדובר בדוח שנכתב לצרכי ביקורת פנים, והתחקיר בא לעולם בעקבות חקירה או תחקיר שביצע שירות בתי הסוהר להסקת מסקנות פנימיות שאינן רלוונטיות למבקש. מסקנות והמלצות המופיעות בתחקיר שנערך ביחס להתנהלות הסוהר הן בגדר "תרשומת פנימית" כאמור.

עיינתי בתחקיר נשוא בקשה זו ומצאתי כי המדובר בנוהל ממצה, מפורט, אשר מכון עצמו להטמיע קביעת דרכי פעולה חדים, ברורים ושיטתיים בעת סירוב אסיר לפקודה באופן כללי ולא ביחס למקרה נשוא תיק זה.

מעיון בתחקיר מצאתי לאחר החלקים של הפקת הלקחים והסקת המסקנות אינם נוגעים כלל למשיב ואין בהם כדי לסייע לו להוכחת הגנתו, ובמקרה זה האינטרס הציבורי למנוע חשיפת דרכי פעולה והתנהלות גוברת על גילוי התחקיר למבקש, וזאת בפרט לאור העובדה שאין בהמלצות וסיכום התחקיר עצמו כדי להעלות ו/או להועיל למבקש בטענות הגנתו.

לנוכח כל האמור ובאיזון שבין מתן הזדמנות לנאשם להוכיח את חפותו בהליך הוגן לבין צורך הרשות המבצעת להפיק לקחים מפעילותה לצורך שיפור וטיוב התנהלותה, והואיל וקבעתי, מהטעמים אותם מניתי לעיל, כי המלצות התחקיר שבמחלוקת הינן בגדר "תרשומת פנימית" ועל כן עולה כדי חריג לעקרון הגילוי, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות ביחס לסעיפי המסקנות, הלקחים וההמלצות כעולה מסעיפים 6, 7, 8, 9 ו- 10 לתחקיר המבצעי מיום 12/10/2014, ומתיר אני למבקש לעיין בתחקיר המבצעים בכל הקשור לחלק הכללי, תיאור האירוע, ממצאי רקע, ממצאים כרונולוגיים וממצאים נוספים כעולה מסעיפים 1, 2, 3, 4, ו- 5 לתחקיר המבצעי שהינם חומר גולמי ומהווים חלקים שיכולים להיות רלוונטים לאירוע נשוא תיק זה.

הואיל והמשך שמיעת הראיות קבוע ליום 06/07/2015 אני מורה למאשימה לפעול כך שהסעיפים הרלוונטים

לתחקיר כמפורט לעיל יועמדו לעיון הסנגור עד ולא יאוחר מיום 05/07/2015, עד השעה 10:00 בבוקר.

המזכירות תפעל ליידע באי כוח הצדדים אודות החלטה זו בדחיפות ותוודא קבלת ההחלטה טלפונית.

ניתנה היום, ט"ו תמוז תשע"ה, 02 יולי 2015, בהעדר הצדדים.